

ntamo

Heli Hulmi

RUUSU JOKA
NOUSEE LUMESTA
VOITTAA KAIKKI
VERTAUKSET

RUUSU JOKA NOUSEE LUMESTA VOITTA
KAIKKI VERTAUKSET

HELI HULMI

Seela ja tähti, WSOY 1997

Frans Oskarin ja Alma Kristiinan elämäpuu. Tilauselämäkerta, 1997

Rak i ryggen, Ulla-Maja. Tilauselämäkerta, 1999

Sakramentti ja muita novelleja, Kirja kerrallaan 2001

Ennen auringon nousua – Osmo Visurin tarina. Tilauselämäkerta, 2002

Haavoittunut enkeli ja Alli Wilhelminan tarina. Tilauselämäkerta, 2002

Katso maailmaa kuin omaasi – Antti Kaivolän syntymästä 100 vuotta. Otava 2002

Luun väri – Liisi Ansavuoren tarina. Tilauselämäkerta, 2003

Saattaen vaihdettava – vapaudu kirjoittamalla, Kansanvalistusseura 2010

© 2010 Heli Hulmi

ISBN 978-952-215-141-4

SARJAN ULKOASU

Marko von Konow

VALMISTAJA

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2010

ntamo

www.ntamo.net

Heli Hulmi

RUUSU JOKA
JOUSEE LUMESTA
VOITTAA KAIKKI
VERTAUKSET

PIENOISROMAANI

ntamo

1.

Sinä kesäkuun alun sateisena päivänä olin ehtinyt ajatella, että ihminen antaa itse merkitykset kaikelle tapahtuvalle, kaikelle mihin hän menee mukaan, mitä hän näkee. Tämän oivaltaessani olin rampustanut pitkin märkää ruohikkoa ja lassani mustat lyhytvartiset kumisaappaat.

Edellisenä yönä olin nojaillut Länsiväylän siltaan, tai kirjaimellisesti: istunut polkupyöräni satulassa tukien toista jalkaani kaiteeseen. Silloin tihkui. Ihmisiä lipui pitkin jalkakäytävää. Pieninä seurueina, jokunen yksinäinenkin. Kaksi lasta temppuili potkulautojensa kanssa ja minusta pikkupojan hiukset näyttivät punaisiksi värjäytyiltä, hän teki laudallaan temppuja samaan tapaan kuin yleensä murrosikäiset lökäfarkkuiset. Äkkijarrutuksia, salamahyppyjä. Isän oloinen mies seuraili tilannetta jotenkin ammatillisella asenteella, ajattelin. Välillä he kännyköivät. Oli myös verryttelyasuun pukeutunut yksinäinen mies, joka katsoi siniharmaasti kuin kaiken nähnyt siviiliasuinen poliisi. Aivan kuin hän olisi utelias vaikka toisaalta ei lainkaan. Hän näytti rekisteröivän kaiken mieleensä, seuraavan tapahtumien kulkua kuin verhon takaa, asu kuin kenellä tahansa: tummansininen Adidas-puku, mustat kengät, eivät kuitenkaan lenkkitossut.

Auringon viime säteiden valaistessa merta tuijotin pilvien väliseen alueeseen. Mitä me teimme sillä asfaltoidulla yhdistetyllä pyörä- ja jalkakäytävällä ennen keskiyötä?

Miksi minä kiersin ensin toiselle sillalle tarkastaakseni joutsenenpesän tilanteen? Siksikö, että siellä pesii vuodesta toiseen ihana valkoinen ja minun ajatukseni kiinnittyvät

lintuun. Kunpa se ei pelästyisi ja jättäisi huteraa kaisloista rakentuvaa kelluvaa alustaansa vaikka täysperävaunurekat jyräävät viereltä.

Meidän Länsiväylän siltaa vasten nojailevien edessä kohosi lasisia pilvenpiirtäjiä. Yhdessä torneista näkyi, kuinka valaistu hissi matkasi ylös alas. Takanamme teki moottoritien ylikäytävä mutkan. Toinen suunta vei kohti Hankoa, toinen Helsingin keskustaan.

Me seisoskelimme ja odottelimme hämärän kuin väripigmentin tihentyessä, harmaampaa, sinisempää, tummempaa, syvempää... poliisipartioiden ajaessa parkkipaikalle ja takaisin. Sitten tuli kovaääninen mies, joka vaati meitä perääntymään. – Iltaa iltaa, hän toisteli moneen suuntaan ja pian marssivat nuoremmat miehet teippaamaan aluetta. Toimitus eteni suoraviivaisella energialla, joka ei odota yleisöltä mitään vastakaikua.

Kaivattiinko yleisöä; en tiedä.

Sitten alkoi sotaharjoitus.

Kun vihdoinkin poistuini paikalta oli yö saavuttanut lakipisteen. Tunsin vaatteisiini jääneen määrittelemättömän tuoksuhahtuksen. Jotain kovaa, suuta pistävää. Päätin kysyä joskus harjoituksiin osallistuneelta pojaltani mitä ihmettä he suihkuttivat ilmaan. Ja mikä se kova valoilmiö oli, jonka erotin sillalle asti. En erottanut lastani miesten joukosta. Kuvittelin häneen olleen jossain.

2.

Tämän yön herättämät liikkeet mielessäni aloitin seuraavan viikon. Kävelin märän ruohon yli, nousin raitiovaunuun, tunnustelin taklani taskua: varmistin avainten helinän. Sekä turvalukon että sen toisen. En ajatellut mitään erityistä viskatessani olkalaukkuani leposohvalle ja vetäessäni suoraselkäistä tuoliani pöydän alta. Kännykkäni piristessä *Nokia tu-
nea* viisitoista yli yhdeksän äänsin nimeni.

– Huomenta. Täällä Eerikäinen... Maisa.

– Huomenta.

– Te kirjoitatte niitä elämäkertoja...

– Kyllä.

– Tuota...

Seurasi pitkä hiljaisuus, jonka aikana ehdin ajatella kuinka ihmiset painelevat puhelimeensa jostain kopioimansa numeron kuullakseen tuntemattoman äänen. Ajatellakseen, että ai, hän kuulostaa tuollaiselta.

Minusta soittaja kuulosti aavistuksen varautuneelta.

– Minä... minun sisareni... niin tuota häneltä jäi monta laatikollista kaikenlaista enkä tiedä elääkö hän jossain Intias-
sa, missä lie. Vai onko hän kuollut.

– Niin te siis säilytätte hänen papereitaan, jäämistöään?

– No missä muuallakaan niitä pidettäisiin? Jos ne eivät olisi minulla, niin roska-auton nielu olisi imaissut ne jo ajat sitten. Olisiko se sitten parempi?

– Enpä tiedä.

– Niin, ja minä muutan pian kolmenkymmenen viiden neljän asuntoon. Minun on päästävä jostain eroon. Ja kun te,

tai siis sinä, kirjoittaisit ne kirjaksi pääsisin minä kantamisen, säilyttämisen, varastoimisen vaivasta. Kirja säilyy vaikka yksiosässä, johon mahtuu yksi seinältä riippuva hylly. Sanotaan nyt että kolme levyä, jokaisen pituus metri kaksikymmentä.

Tässä vaiheessa näin jo mielessäni Maisa Eerikäisen huoneen.

– Niitä päiväkirjoja, tai mitä lie papereita, en ole tutkinut, on monta laatikollista. Ajatelkaa, sisareni kirjoitti aina. Nyt mietin, josko te... tekisitte niillä papereilla jotain. En minä voi niitä poiskaan heittää ennen kuin joku... siis vaikka te tai sinä... on ne lukenut. Siirtänyt sen mitä niistä ehkä löytyy toiselle paperille. Kyllä, roska-auto kiertää täällä meillä kolmen vuorokauden välein, hirveä kita sillä on enkä tunne kuskia. Tuskin hän niitä papereita lukisi. Koneen nielu mouruaa ennen murskaamista. Olen kuullut.

Pystyn kuvittelemaan hajun muistellesani ääntä, joka lakaisee desibeleillään kaikki heinäsiirran ininät. Irtoaakohan lemu koskaan kuskien vaatteista vai kiinnittykö se kuukausiin, kenties vuosien kuluessa ihoon kuin tatuointi? Tosin paperisesta jäämistöstä ei uskoisi nousevan hajua siinä mielessä kuin homehtuneesta ruoasta. Mutta ihminen, joka on jättänyt jälkeensä pinoittain, kasoittain muistiinpanoja, vihkoja, päiväkirjoja, niin eikö häntä voi kutsua kirjoittamisella eläväksi?

Naisen ajatukset tuntuivat heittelevän, minä seurailin niitä toisella korvallani. Hän puhui samaan tapaan kuin mattoja solmitaan. Loimilangat on luotu ajat sitten, nyt hän etenee haalistuvissa väreissä, pään sisään tunkevista aistimuksissa. Kuunnellessani Maisa Eerikäistä heittyi eteeni geometrinen kuvio, jota on hankala perata sanoiksi. Hän osui kyllä oikeaan tuossa päiväkirjojen siirtämisessä. Sitähän minun työni suurelta osalta oli: pelastaa sitä, mitä uhkasi

Maisa haluaa eroon kadonneelta siskolta jääneistä päiväkirjoista ja ottaa yhteyttä kertojaan, elämäkerturiin. Tämä saa sukeltaa nuoren tytön etsintä- ja kapinavuosiin 1970-luvun Helsingissä; samalla hän pohtii suhdettaan omaan elämäänsä ja poikaansa, jonka elämä on muuttumassa. ”Voiko elämän hankkia? Löytyykö kadonnut sisko? Kyllä, me valitsemme surumme ja ilomme jo kauan ennen kuin koemme ne.”

Heli Hulmi (s. 1958) on työskennellyt pitkään elämäkerturina (mm. *Seela ja tähti*, WSOY 1997). Hän on kirjoittamisen ohjaaja ja toimittaa *Kirjallisuusterapia*-lehteä. Omaelämäkerrallisen kirjoittamisen ja kirjoittamisen opetuksen kysymyksiä kehittelee esseemäinen *Saattaen vaihdettava – vapaudu kirjoittamalla*, Kansanvalistusseura 2010.

ISBN 978-952-215-143-8

